

EU ja muuttoliiketutkimus



Kun Suomesta tulee EU:n jäsen, tutkimusrahoitusta on opeteltava hakemaan uudella tavalla. Tekniset tieteet ja luonnontieteet (science) ovat EU:ssa erityisesti esillä ja yhteiskunnalliset ja humanistiset tieteet huomioidaan vahvasti taloudellisessa valossa. Kautta linjan EU:n ehdotuksesta tutkimuksen neljänneksi puiteohjelmaksi sana talous korostuu toistuvasti, jopa kestävän kehityksen käsite on mielletty täysin taloudellisesti.

Mitä muuttoliiketutkimukseen ja tähän läheisesti liittyvään etnisyystudiumukseen tulee, tilanne ei ole paras mahdollinen. Tämä ala ei ole saanut kovinkaan suurta huomiota EU:n listoilla. Paistaneeko tästä läpi ajatus Euroopasta ilman talousalueen ulkopuolelta tulevia maahanmuuttajia?

Suomelta vaaditaan aivan erityistä tarkkaavaisuutta tutkimusrahojen hakemisessa, ettemme jää maksajan asemaan. Yksi tutkimusasiamies Brysselissä ei ole kovinkaan iso panostus. Eri tutkimuslaitokset joutuvat enenevässä määrin omin päin hakemaan rahoitusta EU-lähteistä, ja mitä paremmat kansainväliset tutkimuskontaktit, sen helpompi on onnistua. Erilaiset verkostot edesauttavat asiaa huomattavasti, koska sitä kautta saa rahoituksesta tietoa, jota ei itse välttämättä muualta löydä.

Suomen ja Ruotsin EU-jäsenyys, luo myös EU:lle uudenlaisen tilanteen. Koska EU:n pyrkimyksenä on sulkea rajoja ulospäin, Pohjois-Euroopasta tulee huolia EU:lle. Norjan ja Ruotsin raja on

melkein vartioimaton, ja Suomella on EU:n jäsenvaltioiden pisin maaraja Venäjälle.

Pohjoismainen tilanne tulee siten poikkeamaan manner-Euroopan tilanteesta, ja kun selvänä pyrkimyksenä on tasata yhteisön ulkopuolelta suuntautuvia maahanmuuttopaineita EU:n jäsenvaltioiden kesken, tilanne vaatii täällä erilaista tutkimusta kuin Keski-Euroopassa. Pohjoismainen asiantuntemus 40 vuoden yhteisistä työmarkkinoista sekä lähialueasiantuntemus ovat luoneet tietopohjan, jota EU:n olisi hyvä hyödyntää. Tämä on hyvä pitää mielessä kun uusia tutkimushankkeita suunnitellaan.

Tutkimusta sääntelevät sekä tieteen sisäiset intressit että yhteiskunnallinen tarve. Tutkimustarve, myös muuttoliikkeen alalla, muotoillaan tulevaisuudessa hyvin vahvasti Brysselistä käsin, ja silloin on helpompi saada rahoitusta tutkimukseen jollaista ei muualla osata yhtä hyvin tehdä. Ennen kaikkea tutkimuksen on oltava ennakoivaa ja askeleen edellä akuutteja ongelmia. Esimerkkinä tästä vaikkapa viime aikoina virinnyt keskustelu massamuuton aikaisista signaaleista.

Mutta eräs tutkimuseettinen asia on hyvä muistaa: on selvästi kyseenalaista tehdä tutkimusta vain rikkaan EU-alueen talouden tehostamisen näkökulmasta. Nähtäväksi jää, tuleeko muunlainen kuin taloudellisesti hyödynnettävä tutkimus jäämään yksinomaan kansalliseksi asiaksi.

Krister Björklund

The EU and Migration Research

When Finland becomes a member of the EU it is necessary to learn new ways of applying for research funding. Sciences are especially promoted in the EU, and social science and humanities are considered with respect to their economic applicability. The proposal for the Fourth Framework Programme emphasizes the development of economic efficiency, even the concept of sustainable development is given an economic interpretation.

As for migration and ethnicity research, the situation leaves much to be desired. This field has not received any great attention in the programme. Is this reflecting the idea of a brave new Europe without immigrants?

Finland must be on the alert in European research funding in order not to remain solely on the giving side. One research ombudsman in Brussels is not enough. When applying for financial support from the EU, the research institutions skilled in networking are better off. International networks provide information as well as cooperation partners.

The Finnish and Swedish EU-membership confronts the EU with a new situation. When Europe is closing its borders, the northern countries must receive special attention. The border between Sweden and Norway is now open and must be closed, and the Finnish

border to Russia is consolidated as the frontier between East and West.

The Nordic situation thus differs from that of continental Europe, and if the European Union will pursue an internal policy of trying to distribute immigrants from the outside more equally between the member states, the research tasks in eg. central and northern Europe will differ from each other. The Nordic countries have 40 years of experience of a common labour market and a thorough knowledge of the neighbouring areas in the Balticum and Russia. This accumulated knowledge is doubtlessly of great value in shaping European migration policy.

Research, especially applied, will in future be heavily influenced by the EU and then regional and national specialization will be an advantage in applying for research funding. It is very important to keep one step ahead in order to foresee possible crises and problems. A good example is the recent migration research on early warnings.

It is, however, important to remember that research should not be only confined to promote economical growth in the EU. There is a clear danger for basic research with seemingly no short-term practical application to be left only as a national concern, and that is not the right kind of policy.

Krister Björklund